

24/8160

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

DÉLMAGYARORSZÁG

78. évfolyam, 165. szám
1988. július 12., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Távközlésünk fehér foltjai

Magyarországon, ha fel akarunk zárkózni az európai átlaghoz, a század utolsó évtizedében hárommillió új telefonállomást kell kialakítani. A lemaradás a kisvárosokban, községekben a legnagyobb, ezért a fejlesztés jelentős részét oda kell összpontosítani. A közeljövő vidéki fejlesztési lehetőségeiről kért tájékoztatást az MTI-Press munkatársa Bölskei Imrétől, a Magyar Posta ügyosztályvezetőjétől.

— Ebben, ebben a Hajdú-Bihar megyei kisközségben a főlem hallatára mondta a telefonkezelő a hívónak: „Ha sietsz drágám, jobb ha felülsz a biciklire és elkarikázol a szomszédra. Hamarabb elintézed a dolgot, mint ha az én kapcsolásomra vársz.” Mennyire jellemző még hazánkban a kézikapcsolás központ?

— A falvak zömében ma még csupán reggel nyolctól délután négyig lehet használni a telefont, s ezeken a helyeken nincsenek automatizált központok. A hivatal zárása után néhány állomáson kívül csak a segélykéző telefon vonala él, azt viszont kevesen tudják, hogy arról távolsági és R-beszélgetéseket is folytatni lehet, és távirat is feladható.

A legfontosabb állomások természetesen ezekben a községekben is „bepölyöztek”, ami magyarul annyit tesz, hogy az orvosnál, a tanácselnöknel, az állatorvosnál, a téveszelnöknel egyszerűen csőng a készülék, ha valakit keresnek. Amikor az veszi fel, akinek a hívás szól, akkor a többieknek elhallgat. Könnyen megeshet azonban, hogy egyikőjük megújnja, hogy már háromszor ugrasztották ki az ágyból fölőselegesen, és mellé teszi a kagylót. A sorbakapcsolás miatt ilyenkor sajnos az egész rendszer elnémul, ugyanúgy, mint ha a karácsonyfa égői közül csavarnánk ki egyet. Mindezt azért említettem, ilyen részletesen, mert nyilvánvaló, hogy ezen a helyzeten a lehető legrövidebb idő alatt változtatni kell. De ugyanez a kategóriába sorolom az olyan kisvárosokat, mint Kőszeg és Csorna, ahol ugyan huszonegy óras szolgálatot teljesítenek, a telefonkezelők, ám a rendszer még mindig kézi kapcsolásos.

— Az ország mely vidékei a leginkább elmaradtak?

— Erre nem tudok kategorikus választ adni, ugyanis mindenütt vannak viszonylag fejlett technikával rendelkező központok, s ugyanakkor néhány kilométeren belül a szinte őskori állapotok is fellelhetők. Ha a távközlés fehér foltjaira kíváncsi, akkor erre azt válaszolom, hogy Budapest környékén, Szabolcs-Szatmár és Zala megyében van belőlük a legtöbb. Ez persze nem azt jelenti, hogy például Baranyában vagy Vas megyében, ahol rengeteg az apró település, több telefon található, ám a népességre vetítve már az utóbbiak lehetnek előnyösebb helyzetben.

— A legfontosabb program tehát az, hogy eltűnjenek a fehér foltok, és ahol fejleszté-
nek, ott a jövőnek dolgozzanak.

Fejlesztési társulások

A VII. ötéves terv célkitűzései azért jelentősek, mert a hálózat bővítésével a kézi kapcsolásos központok megszüntetése és az automatizálás is együtt jár. Ezen kívül a mennyiségi előrehaladás is jelentős. Győrben, Szombathelyen, Szolnokon, illetve a környékükön lévő településen, kis falvakban sokkal egyszerűbb a dolgunk, mint a fővárosban. Ezeken a helyeken egy néhány ezres, néhány tízezer bővítés hosszabb távra megoldja a gondokat, ugyanez Budapest akármelyik kerületében: csupán csepp a tengerbe. Ami Tatabányán, vagy Salgótarjánban öt-tíz évre szóló eredmény, nem beszélve a néhány százak községekről, az mondjuk Miskolcon vagy Debrecenben, Szegeden már kevés.

— Milyen a kis települések fogadókészsége? Ahol eddig nem volt hagyománya a telefonállomáson, ott nehezen boldogulnak...

— Való igaz. Aki nincs napi kapcsolatban a távközléssel, az el sem tudja képzelni az előnyeit. De hozzátesszem: hamar hozzászokik. Főállítunk például egy nemzetközi távhívásba is bekapcsolt nyilvános telefonfülkét mondjuk Csabacsüdön, ebben a Szarvas melletti, néhány ezres Békés megyei faluban. Eleinte csak kerülgetik az emberek, aztán pedig használni kezdik. Először a kisvállalkozók, iparosok, kereskedők, szolgáltatók, vendéglátásban dolgozók döbbenek rá: kelte a telefon, a közvetlen partneri kapcsolat. Aztán már jönnek a többiek is. Nekünk nem lehet jobb reklámunk a működő telefonnál.

— A fejlesztés egyik sokat vitatott, de igencsak elterjedt formája a telefonkötvény. Néhány évvel ezelőtt Kiskőrösön jártam, ahol még a pap is azt prédikálta, hogy nem szabad sajnálni a huszonegyezer forint kölcsönt a postától, mert a kötvény segítségével a tulajdonos garantáltan ablakot nyithat a nagyvilágra.

— Az első akciónk 1983-ban volt Szegeden, kísérleti jelleggel. Eleinte sok kritikát kaptunk, ám a tapasztalat azt bizonyította: számíthatunk a lakosság támogatására. Eddig három meghirdetett akciónk volt, a várt 2,3 milliárd forintból közel kétfélmilliárdot megkapunk és ez hetvenezer állomás felszerelését teszi lehetővé. Volt ahol óriási sikerünk volt a kötvénnyel, Debrecenben például órák alatt elkaptuk. A felfokozott érdeklődés miatt ott haterrel megnöveltük az eredeti elképzeléshez képest a fejlesztést. Másutt viszont nem volt sikerünk vele. A vártnál kisebb volt az érdeklődés Kaposvár és Szombathely környékén, Siklóson pedig egyáltalán nem volt igény a kötvényes fejlesztésre. Szolnokon, illetve a környező településeken azt tapasztaltuk, hogy az emberek a kivárási módszerhez folyamodtak. Látják, hogy épül a telefonközpont épülete, és így gondolkodnak:

„Ekkora beruházást nem hagyhatunk abba, az én pénzem nélkül is lehet telefon”. S ez igaz, de azzal a nem mellékes körülménnyel, hogy sokkal kevesebb, és az eredeti elképzeléshez képest jóval később.

— Melyek azok a nagyobb vidéki körzetek, amelyek a közeljövőben számíthatnak a távközlés fejlesztési programjának befejezésére?

— Veszprémben és környékén már június tizedikén átadtuk a tizenkilencezer állomás kapacitás bővítést jelentő központokat, amelyek a megyeszékhelyen kívül Várpalotán, Balatonalmádiban, Balatonkenesén, Balatonfűzfőn és további huszonöt településen javították szolgáltatásainkat. Az esztendő végéig, illetve a jövő év elején munkába áll a szombathelyi és a szolnoki új központ, a kaposvári pedig most készült el. Szombathely környékén: Kőszeg, Bükfürdő és további nyolcvannegy település, huszonegyezer állomást kap. Kaposvár és környéke huszonegy településen tizenegyezer állomással gazdagodott, a Szolnok megyei tizenhat-ezer-hátszáz állomás fejlesztésén viszont csupán a megyeszékhely, valamint Újszász és Martfű osztozik.

A távlati elképzeléseket ismertető sajtótájékoztatón új vállalkozási lehetőségekről is szó esett.

— Az elképzelések szerint a már meglévő telefonkötvények mellett fejlesztési társulások is létrejöhetnek. Ezek a vízműtársulásokhoz hasonlóan a posta tulajdonába, és üzemeltetésébe kerülő hálózatot létesítenének. A társulat alakulhat egy-egy település helyi hálózatának, központjának létrehozására, vagy egy nagyvárosban a helyi hálózati rész bővítésének finanszírozására.

Létesülhetnek távbeszélő társaságok olyan formában is, hogy az üzemeltetésükben lévő rendszer egyben a tulajdonuk is lenne. Ez esetben a társaság a teljes kötelezettséget, tehát a mai postai szolgáltató rendszert is átvinné. A társulások által kezelt hálózatrészek a hálózati hierarchia alsó szintjén helyezkednek el. A javasolt forma önfinanszírozó, de nem nyereségorientált lenne. Az új szerveződési forma — számítások szerint — a lakossági előfizetőktől a jelenlegi beruházási hozzájárulás három-négyszeresét kívánná meg. (MTI-Press)

B. A.

Népek barátsága egyetem

A XXX. népek barátsága nyári egyetem hétfőn megnyitotta kapuit Pécsen. A pécsi akadémiai bizottság székházában tartott megnyitóra ünnepségen Piti Zoltán, a városi tanács elnöke köszöntötte a résztvevőket, akik tucatnyi európai és tengerentúli országból érkeztek. Az első előadást Magyarország helyéről a világban Ná-

Emberi jogi tanácskozás

Humanitárius kérdésekről kezdődött tanácskozás hétfőn Moszkvában szovjet és amerikai szakértők részvételével. A kerekasztal-értekezleten a jogállam működésének különböző vonatkozásairól, így a büntető törvénykezéssről és a bírósági joggyakorlatról van szó.

Az értekezletet Anatolij Adamisin szovjet külügyminiszter-helyettes és Richard Schifter, az amerikai külügyminiszter emberi jogi és humanitárius kérdésekben illetékes tanácsadója, államtitkár nyitotta meg. Felszólalásaikban mindketten támogatják az egymás jogrendszerének alaposabb megismerésére irányuló törekvéseket, a humanitárius együttműködés fejlesztését.

A tanácskozáson valószínűleg szó lesz a moszkvai emberi jogi és humanitárius kérdésekkel foglalkozó értekezlet összehívásának lehetőségeiről is.

Több diplomást várnak a szövetkezetek

A fogyasztási szövetkezetek szakemberellátásának javítására írt ki pályázatot a Szövetség, a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa. Az áfészeknél, a takarékszövetkezeteknél és a szövetkezeti vállalatoknál elhelyezkedni kívánó fiatalok, illetve a már dolgozó, 35 évnél fiatalabb vezető szakemberek támogatására többféle lehetőséget teremtenek központi pénzforszá-
sokból, illetve a megyei szövetkezetek oktatási alapjából. Az egyetemek és főiskolák — elsősorban a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola, valamint a Pénzügyi és Számviteli Főiskola — hallgatói az 1988. szeptemberben kezdődő tanévtől társadalmi tanulmányi ösztöndíjra nyújthatnak be pályázatot a számukra később munkát adó áfesszel, takarékszövetkezettel, illetve Meszövvel megegyezve.

A fogyasztási szövetkezetek a pályakezdő diplomások, illetve a már dolgozó

fiatalabb vezető beosztásúak letelepedését, lakáshoz jutását ugyancsak segíthetik a pályázat útján. Az első lakás megszerzéséhez személyenként 150 ezer forint vissza nem térítendő támogatáshoz juthat így az a fiatal, aki tartósan egy helyen akar dolgozni. Ha olyan házaspár igényel támogatást a pályázattal, amelynek mindkét tagja helyi fogyasztási szövetkezetben dolgozik, akkor ketten együtt összesen 200 ezer forint támogatást kaphatnak.

A pályázat lehetőséget teremt — a szövetkezetek saját pénzforszási bevonásával — a szakemberek átméleti lakásfeltételeinek megteremtésére is, az úgynevezett használati jogú szövetkezeti lakásforma révén. Ez azt jelenti, hogy az áfész, a takarékszövetkezet, vagy a szövetkezeti vállalat épített, vásárolt vagy felújított lakást, és azt meghatározott időre bérbe adja egy vagy több letelepedni szándékozó fiatalnak.

Épül a szegedi Bosnyák

Költözik a bolhapiac...

lyén már megkezdődött a piactelepítés. Azaz készül az 1200 négyzetméternyi aszfalt-

— Népszerűtlen lesz az intézkedésük — fordulok Csonka Miklóshoz, a szegedi városi tanács vb kereskedelmi és termelési osztályának vezetőjéhez.

— A mostani Szent István téri bolhapiaci körülmények tűrhetetlenek. Óriási a zsúfoltság, áttekinthetetlen a helyzet. Folyik ott marcolás, zsebtolvajlás, valutázás, kocsmázás egyaránt. Az iszonyatos nagy szemérről már nem is beszélnek. Egyesek vadkempingnek vélik, mások vámmentes övezetnek tekintik. A rendőrségnek szintén akad ott dolga. Késztelen, bolhapiacra szükség van, megszokták és igénylik a szegediek, népszerű a lengyelek körében, olcsóbban kínál keresett portékákat, bizonyos területeken hiányt szüntet meg. Nem betiltani akarjuk, kulturáltabbá próbáljuk tenni. Kénytelenek vagyunk új helyet keresni a használtautópiacnak és a Marx téri nagybani gyümölcs- és zöldségpiacnak is. A Cserepes sorra esett a választás. Az egykori Kinizsi pálya he-

lyén már megkezdődött a piactelepítés. Azaz készül az 1200 négyzetméternyi aszfalt-

— Mennyibe kerül a teljes beruházás?

— Körülbelül tízmillió forintba. Két-három év alatt készülné el a piac. Az indulótőke hatmillió forint, ezt úgy nyolc vállalkozó adná össze.

— Ebben benne foglaltatnak a közművesítés költségei is?

— Szerencsénk van, a víz- és a villanyvezetésre nem kell költenünk.

— A szegedi polgárnak milyen haszna származhat az áttelepítésből?

— Szébb, kulturáltabb lesz a Szent István tér és környéke. Kiterjed az ételmezszerpiac. Bővül a parkolási lehetőség. Végre helye lesz a tehertaxinak. A víztorony közelében üzletházat nyit a Hungária Biztosító. Az iparosok pavilonjai is kaphatnak itt helyet. Egy hónapon belül rendezni kívánjuk a Szent István tere-
ret. Az eladók és a vásárlók időben megtudnak mindent, pontos tájékoztatást adunk. Minden életképes ötletet örömmel fogadunk!

— Milyen előnyei lesznek a Cserepes sori piacnak?

— A terület nagy, leg-
alább tizenötezer négyzetméter. Terjeszkedésre tehát van lehetőség. A Szent István térihez képest sokkal több lesz az asztal, ahová a portékát lehet pakolni. Talán a piac ellenőrzése is megoldódik. Továbbá a nagybani piacon — a remélhetően felfutó kínálat miatt — kedvezőbben alakulnak az árak. Ezzel a vásárló jár jól. Ez a piac akár a kis Bosnyákká is válhat. Gondolom, ennek az üzemi konyhák örülnek a legjobban.

— Miért ugrott bele ebbe a vállalkozásba a tanács?

— Készültek ugyan piarendezési tervek, de ezek pénz híján aligha valósíthatnának meg a közeljövőben. Lépní viszont muszáj! Az új társasági törvény határozza meg, hogy milyen formát adunk a vállalkozásunknak. Természetesen pénzzel beszáll a tanács is. Az üzleti érdek azonban nem kerülhet mindenek fölé, szem előtt kell tartani a piac folyamatos karbantartását is. Erre garancia a mi jelenlétünk.

— A piactelepítésre nem fizet rá a tanács?

— Mindenképpen rentábilissá akarjuk tenni. A távolabbi jövőben az sem elképzelhetetlen, hogy ott valami fogadóit is építsünk. Természetesen gondolunk a kereskedelmi hálózat kiépítésére is.

— Ha szídják önöket, mivel védekeznek?

— Amennyiben eddig nem sikerült meggyőzni a kedves szegedieket, akkor én már hiába hivatkozom az európai nagyvárosokra. Időnként ugyanis nem ártana másoktól is tanulni.

Hát akkor jöjjön a puding próbája!
Bodzsár Erzsébet